

HISTORISCH

150 JAAR REGIMENT VERBINDINGS- TROEPEN

R.H. (Rob) Rijntalder †,
Luitenant-kolonel b.d.
van de Verbindingsdienst

*Persoonlijke herinneringen aan het
100-jarige jubileum in 1974 en het
125-jarige jubileum in 1999.*

Dit jaar staan we uitgebreid stil bij het 150-jarige bestaan van het Regiment Verbindingstroepen en het ook alweer 75-jarige bestaan van het zelfstandige Wapen van de Verbindingsdienst. Ook de Vereniging van Officieren van de Verbindingsdienst herdenkt in 2024 haar 70-jarig bestaan. Voorwaar indrukwekkende getallen, waarbij een hartelijke felicitatie aan het huidige Regiment en de VOV met alle leden op zijn plaats is. →

HISTORISCH

Onvermijdelijk gaan mijn gedachten terug naar de jubileumviering van 100 jaar Regiment in 1974 en het 125-jarige jubileum in 1999. Bij beide jubilea was ik destijds nauw betrokken bij de voorbereiding en uitvoering van de diverse programma's voor de feestelijke viering van deze bijzondere jubilea, in 1974 als jong kapitein werkzaam bij het toenmalige Verbindingsdienst Opleidingscentrum en tevens jongste bestuurslid van de VOV en in 1999 als luitenant-kolonel b.d., maar nog steeds nauw betrokken bij vele regiments- en verenigings aangelegenheden.

18 februari 1974

In 1974 vonden de voorbereidingen voor de viering van het 100-jarige bestaan van de Regiment plaats onder leiding van de toenmalige regimentscommandant, Kolonel W.K. Rijdsdijk, die kort na de vaandeluitreiking op 1 mei 1974 met leeftijdsontslag afscheid nam van de actieve militaire dienst. Naast de vele programmaonderdelen, waaronder ook een reizende tentoonstelling over 100 jaar Verbindingsdienst onder de titel "Van semafoor tot satelliet", vond de opening van het jubileumjaar plaats op 18 februari met een

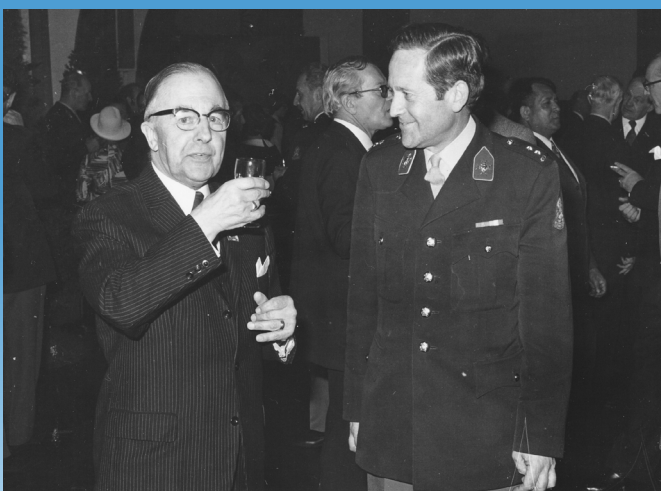
OPENINGSBIJeenKOMST EN RECEPTIE OP 18 FEBRUARI 1974

De nieuwe Legerkorpscommandant, Lgen E. Gitz en echtgenote feliciteren als eerste de Regimentscommandant met het jubileum van het Regiment Verbindingstroepen.

Oud-commandant 101 Verbindingsgroep, Kolonel b.d. L. Vader feliciteert collega Rijdsdijk met het 100-jarige bestaan van het Regiment Verbindingstroepen.

Genm b.d. Marlet en Lkol W.J. Jung, kwartiermakers van de na-oorlogse Verbindingdienst, blikken terug op de pionierstijd na WO II.

Generatie officieren uit de jaren zeventig. Geheel rechts de nog jonge Sergeant Harry Meijers, de huidige kapitein b.d. en redactiefotograaf van de VOV.

een cheque van duizend gulden

grote ontvangst van deputaties van onderdelen van de Verbindingsdienst. Deze feestelijke bijeenkomst vond plaats in de manschappenkantine van de Elias Beeckmankazerne.

Tijdens deze bijeenkomst met vele sprekers en aanbiedingen van cadeaus voor het jubilerende Regiment vond tevens de officiële oprichting plaats van de Vereniging Onderofficieren van de Verbindingsdienst (VOOV). Het was een lang gekoesterde wens van de Regimentscommandant dat naast de Officiersvereniging (VOV) ook een vereniging voor onderofficieren zou worden opgericht. Inmiddels is het dit jaar ook vijftig geleden dat de VOOV, met als eerste voorzitter Adjudant A. Heidelberg, van start ging. Overige bestuursleden van het eerste uur waren secretaris Adjudant W.F. Kielman,

penningmeester Adjudant administrateur H.C.C. Janssen en de leden Adjudant A. v.d. Wind en Sergeant-majoor T.H. Kappers. Wellicht roepen deze namen bij de categorie oudere VOV-leden nog de nodige herinneringen op. Een felicitatie aan de VOOV met haar vijftigjarige bestaan is hier zeker op zijn plaats. In de loop der jaren heb ik intensief mogen samenwerken met het bestuur van de VOOV en de redactie van het door de onderofficiersvereniging uitgegeven periodiek "De Connector". Bijzonder tijdens de bijeenkomst was ook de aanbieding van een cheque ter waarde van duizend gulden door de voorzitter van de VOV, Luitenant-kolonel K. Elgersma.

De auteur, toenmalig Kapitein Rob Rijntalder, houdt als mede-organisator van de dag het protocol en het tijdschema nauwgezet in de gaten.

De Voorzitter van de VOV, Luitenant-kolonel K. Elgersma biedt namens de VOV een cadeaubon ter waarde van duizend gulden aan het jubilerende Regiment aan.

Aanbieding tegelttableau waarop aangeven alle eenheden en vestigingsplaatsen van de Verbindingsdienst in de jaren zeventig van de vorige eeuw. Het fraaie tableau is een geschenk van de gezamenlijke onderofficieren van de Verbindingsdienst en als pronkstuk nog te bewonderen bij de HC Vbdd in Amersfoort.

Unieke foto van Regimentscommandant, Kolonel W.K. Rijdsdijk en mevrouw Rijdsdijk met op de voorgrond de drie oud-Inspecteurs Verbindingsdienst, v.l.n.r. Generaal-majoor b.d. J.W.E. Mulder, Generaal-majoor b.d. J.J. Marlet en Generaal-majoor b.d. T. de Ruig.

In de middaguren vond in de manschappencantine in de Simon Stevinkazerne een druk bezochte receptie plaats voor militaire en civiele autoriteiten en vele genodigde vertegenwoordigers van instanties die destijds een nauwe band onderhielden met de jubilerende Verbindingsdienst. Bijgaande fotoreportage geeft een impressie van de beide feestelijke bijeenkomsten bij de toenmalige bakermat van de Verbindingsdienst.

1 mei 1974

Een ander hoogtepunt in het jubileumjaar was uiteraard de vaandeluitreiking op 1 mei 1974 ter gelegenheid van het 25-jarige bestaan van het zelfstandige Wapen van de Verbindingsdienst. Tijdens de buitengewone vlaggenparade in de ochtend van 18 februari had de Regimentcommandant ten overstaan van deputaties van alle onderdelen van de Verbindingsdienst reeds aangekondigd dat Hare Majesteit Koningin Juliana aan het Regiment Verbindingstroepen een vaandel had toegekend.

De feestelijke uitreiking van het vaandel vond in het jubileumjaar plaats op 1 mei, de oprichtingsdatum van het Wapen van de Verbindingsdienst (1 mei 1949).

In het jubileumjaar 1974 vervulde ik ook mijn eerste termijn als hoofdredacteur van Intercom, waarbij ik zelf nog de advertentie-aquisitie verzorgde en zodoende diverse contacten had met het bedrijfsleven. Op mijn instigatie stemde kolonel Rijdsdijk in met het voorstel om directieleden van de in Intercom adverterende bedrijven uit te nodigen bij

Ede, 1 mei 1974. Parade op de Arnhemseweg, aansluitend aan de ceremoniële vaandeluitreiking in de Simon Stevinkazerne.

Op het podium van li naar re, burgemeester Slot van de gemeente Ede, Kolonel W.K. Rijdsdijk, Commandant van het Regiment Verbindingstroepen en de parade-inspecteur Z.K.H. Prins Bernhard, Inspecteur-generaal der Krijgsmacht.

(Foto: Collectie HCV, Amersfoort)

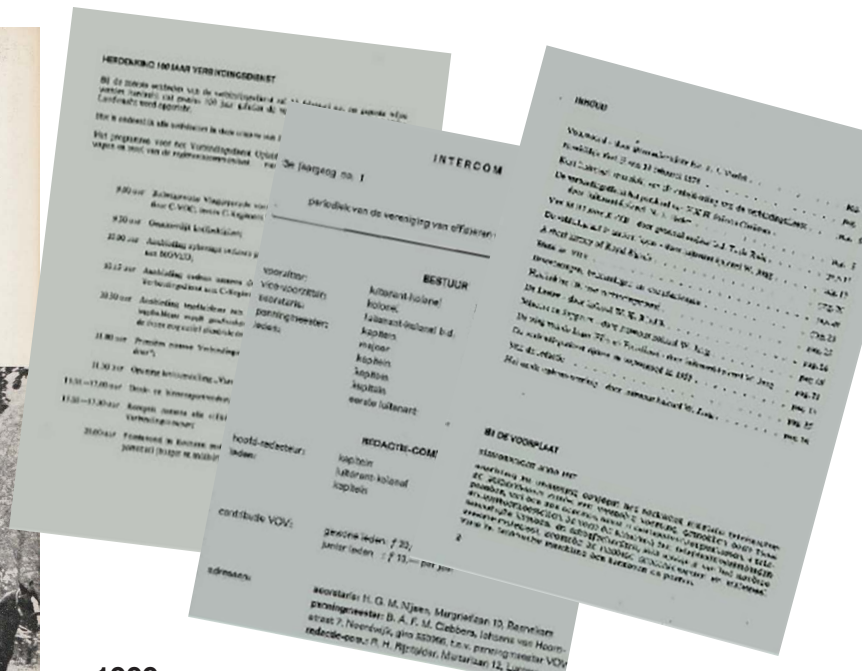
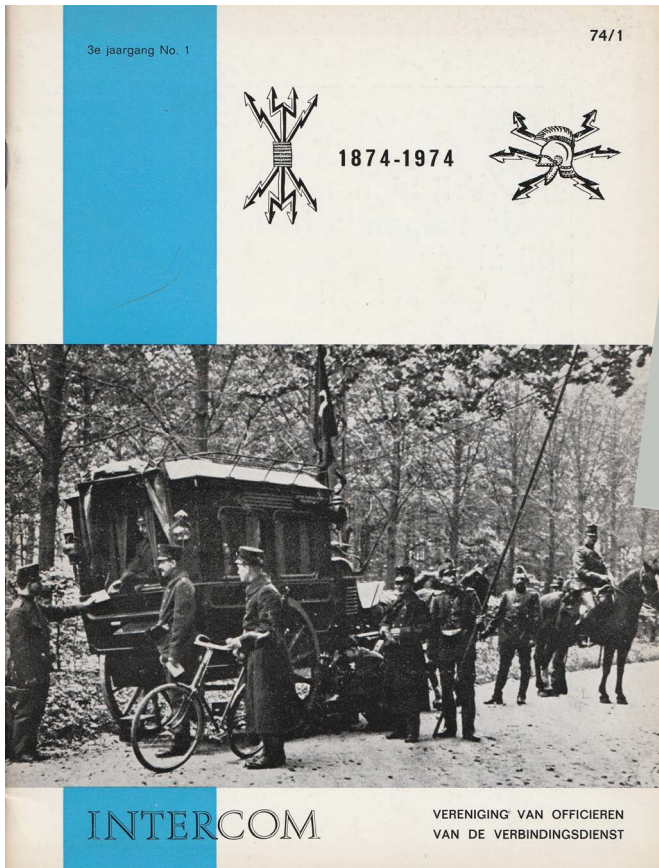
de openingsbijeenkomst op 18 februari. Naast mijn doelstelling om de nog prille relatie van deze adverterende bedrijven met Intercom te bestendigen, bleek als bonuseffect dat een aantal bij de bijeenkomst aanwezige vertegenwoordigers van deze bedrijven het Regiment verraste met een jubileumgeschenk. Zo schonk de vertegenwoordiger van de Nederlandse Standard Electric Maatschappij (NSEM) een cheque ter waarde van duizend gulden aan het jubilerende regiment. De NSEM was destijds de Nederlandse vestiging van de International Telephone and Telegraph Corporation. Philips bood een videorecorder aan van de in begin jaren zeventig door de Divisie Consumenten Elektronica op de markt gebrachte eerste generatie videorecorder met het typenummer VCR 1500.

Philips Videorecorder type VCR 1500.

Deze eerste commerciële videorecorder was in die jaren nog een groot en zwaar apparaat waarbij de behuizing nog grotendeels in hout was uitgevoerd. De bijbehorende grote cassettes bevatten banden met een opnametijd van 30, 45 tot maximaal 60 minuten. Voor mij destijds een mooie gelegenheid om video-onderwijs te introduceren binnen de door mij verzorgde civiele vakopleiding voor de categorie Technische Specialisten bij het VOC.

In 1974 mocht ik ook als hoofdredacteur in nauwe samenwerking met Lkol W.J. Jung de jubileum jaargang van Intercom verzorgen. Naast het 100-jarige bestaan van het Regiment Verbindingstroepen was er in dat jaar ook aandacht voor het 25-jarige bestaan van het zelfstandige wapen van de Verbindingsdienst en het 20-jarige bestaan van de VOV. De eerste uitgave slokte al dermate veel van het beschikbare budget op dat de overige uitgaven ons noopten tot een eenvoudiger en soberder opzet dan oorspronkelijk voorzien. Het vierde nummer van de jubileum jaargang moesten we zelfs geheel laten vervallen

1999

In het jubileumjaar 1999 werd voor de viering van het 125-jarige bestaan uitgepakt met een ambitieus programma waarbij kosten noch moeite werden gespaard. Als lid van de Commissie van Voorbereiding voor de viering van het 125 jarige jubileum van de Verbindingsdienst was ik bij de voorbereiding en uitvoering van alle programma-onderdelen nauw betrokken.

in verband met onvoldoende financiële middelen. Drukwerk is altijd een dure aangelegenheid geweest, zeker in die tijd waarin Intercom nog handmatig werd gezet en in offsetdruk werd geproduceerd.

Intercom 74/1 stond geheel in het teken van het 100-jarige bestaan van het Regiment Verbindingstroepen. Naast de verslaglegging van de diverse evenementen, zoals onder meer de presentatie van de nieuwe verbindingsdienstfilm "Het bericht moet door" en een feestavond met André van Duijn in het theater De Reehorst in Ede, ook een aantal artikelen gerelateerd aan de honderdjarige historie. Een grote inbreng van de artikelen met een historisch tintje werden aangeleverd door Ikol W.J. Jung, in de latere jaren een van de drijvende krachten achter het museum Verbindingsdienst. Het voorwoord van de eerste uitgave van Intercom in het jubileumjaar was van de hand van de 1e Inspecteur Verbindingsdienst, Genm b.d. J.J. Marlet. Een belangrijke bijdrage werd geleverd door de laatste Inspecteur van de Verbindingsdienst, Genm T. de Ruig. Het betrof een gedetailleerd artikel over de overgang van de vooroorlogse Militaire Telefoondienst (MTD) in de territoriale sector naar het in 1955 opgerichte Krijgsmacht Telefoon en Telegraaf Bureau (KTTB).

Ook het artikel over de inzet van de Verbindingsdienst tijdens de watersnoodramp in 1953 was een belangrijke historische bijdrage aan het jubileumnummer.

Van telegraaf tot satelliet

125 jaar telecommunicatie in de Koninklijke Landmacht 1874-1999

Martin Elands, Jan Hoffenaar, Herman Roozenbeek en Ronald Verbeek

Een hoogtepunt in het jubileumjaar was wel de uitgave van het boek "Van telegraaf tot satelliet, 125 jaar telecommunicatie in de Koninklijke Landmacht 1874 – 1999". Bijzonder eervol was dat ik samen met collega Luitenant-kolonel Jung als klankbordgroep voor de auteurs van de toenmalige Sectie Militaire Geschiedenis (SMG) - het huidige NIMH - mocht optreden.

Belangrijke onderdeel van het programma was ook de deelname aan de jaarlijkse Taptoe Breda door het speciaal voor het jubileumjaar opgerichte Tamboerkorps Verbindingsdienst, het huidige Vrijwillig Muziek- en Tamboerkorps, onder leiding van tambour-maitre Majoor b.d. W. Vastenhoud. Het optreden van het Tamboerkorps in het jubileumjaar was dermate succesvol dat besloten werd als proef te bezien om het muziekkorps een permanente status te verlenen. Dat dit geen slecht besluit was moge blijken uit het feit dat het huidige Muziek- en Tamboerkorps in dit markante jubileumjaar ook haar 25-jarige bestaan mag vieren. In Intercom 51.2 jaargang 2022 heb ik in het artikel "Verbindingsdienst en 5 mei Wageningen" eerder al aandacht geschonken aan dit onderdeel van de 125-jarige jubileumviering.

In 1999 was ik wederom - in tweede termijn - hoofdredacteur van Intercom, waarbij de commerciële contacten met het bedrijfsleven inmiddels aanzienlijk waren versterkt en de belangenbehartiging, inclusief de advertentie-aquisitie, was uitbesteed aan Naber Media Exploitatie, het latere Green Paper Association.

Besloten werd om aan het einde van het jubileumjaar een grootscheepse manifestatie te organiseren samen met het bedrijfsleven over de actuele en toekomstige ontwikkelingen van de militaire communicatie. Door de Commissie van Voorbereiding, onder leiding van de toenmalige Regimentscommandant, Kolonel J.L. (Koo) Willems, werd een projectgroep ingesteld met vertegenwoordigers van diverse disciplines binnen de KL. Het uitvoerende projectbureau werd bemand door Luitenant-kolonel Jan de Raadt en de Luitenant-kolonels b.d. Rob Rijntalder en Henk van Hattem.

De basis voor deze manifestatie die de benaming KL-ICT kreeg toebedeeld was reeds gelegd met een soortgelijke manifestatie die in 1995 onder de benaming Telematica 2000 plaatsvond in de Simon Stevinkazerne in Ede. Deze manifestatie had onder meer als doelstelling om een andere invulling te geven aan de periodieke wapeninformatiedagen door het bedrijfsleven hier nadrukkelijk bij te betrekken. Ook in 1997 werden de wapeninformatiedagen met deze nieuwe formule georganiseerd als opmaat naar de KL-ICT manifestatie in het jubileumjaar 1999.

Het gaf mij veel voldoening dat ik in het laatste jaar van mijn tweede termijn als hoofdredacteur de vier nummers van Intecom in het jubileumjaar mocht verzorgen. In het decembernummer (1999/4) kondigde ik naast mijn terugblik op het jubileumjaar mijn vertrek als hoofdredacteur aan. In april van het jaar 2000 droeg ik het hoofdredacteurschap van ons verenigingsperiodiek over aan collega Lkol b.d. Henk Van Hattem(†).

een actieve bijdrage

Slotbijeenkomst 17 december 1999

Het jubileumjaar werd op 17 december 1999 afgesloten met een bijeenkomst in de manschappencantine van de Elias Beekmankazerne. De bijeenkomst was bedoeld voor diverse relaties en de vele betrokken vrijwilligers bij de organisatie van de vele evenementen in het jubileumjaar. Regimentscommandant, Luitenant-kolonel W.Nuis, bood hierbij aan alle genodigden een fraaie verkleinde en ingelijste reproductie aan van een aquarel van de Bennekomse kunstenares An van Dalen-Sieben. De Regimentscommandant had het origineel van de aquarel eerder al bij de opening van het jubileumjaar ontvangen uit handen van Kolonel Th. Ent, de toenmalige Wapenoudste van de Verbindingsdienst.

Tot slot

Op de diverse jubilea van het Regiment Verbindingstroepen en het wapen van de Verbindingsdienst gedurende de

afgelopen vijftig jaar kijk ik met veel plezier en voldoening terug. Zowel bij het 100-jarige bestaan in 1974 als bij het 125-jarige bestaan in 1999 mocht ik een actieve bijdrage leveren aan zowel de voorbereiding als de uitvoering van de vele evenementen. In beide jubileumjaren was het bedrijfsleven nadrukkelijk betrokken hetgeen zeker een positief effect heeft gehad op de samenwerking tussen defensie en het bedrijfsleven. Ook heeft de samenwerking met het bedrijfsleven een substantiele bijdrage geleverd aan de professionalisering van ons verenigingsperiodiek: Intercom

Dit jaar op nieuw een bijzondere mijlpaal, het 150-jarige bestaan van de Verbindingsdienst. Ik wens alle leden van het Regiment, zowel actief dienend alsmede de postactieven een mooi en gedenkwaardig jubileumjaar toe.

Bedankt voor uw bijdrage
aan de viering van 125 jaar
Verbindingsdienst Koninklijke Landmacht

De aquarel, voorstellende een traditionel taak van de Verbindingsdienst, het opzetten en inrichten van een straalverbindingstation, was het passende geschenk voor het Regiment Verbindingstroepen ter herinnering aan het jubileumjaar.